

Şurayı Devlet kanununun bazı maddelerinin tadiline ve tayyına ve kanuna ilâve edilecek bazı maddelere dair kanun

(*Resmî Gazete ile neşir ve ilâm: 2/VIII/1931 - Sayı : 1862*)

No.
1859

Kabul tarihi
21 - VII - 1931

BİRİNCİ MADDE — Şurayı Devlet kanununun birinci maddesi aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Şurayı Devlet Başvekâlete merbut olup bir reisin idaresi altında dört daire reisile âza sıfat ve salâhiyetini haiz umumî kâtip de dahil olduğu halde on yedi âzadan mürekkeptir.

İKİNCİ MADDE — Altıncı maddenin ikinci fıkrası aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Baş muavinlikten âzalığa intihap olunacakların en az üç sene baş muavinlikte ve yine en az üç sene vilâyet memuriyetlerinde bulunmuş olmaları şarttır.

Birinci ve ikinci sınıf muavinliklerle birinci sınıf mülâzımlıklara bir derece madun sınıfta ehli bulunmadığı takdirde diğer devlet dairelerinden kıdem ve liyakatleri olanlar alınabilir.

Bulduğu sınıfta en az üç sene hizmet etmiyenler yukarı sınıfa terfi olunamazlar.

İkinci sınıf mülâzımlıklara âli mektepler mezunları arasından müsabaka ile ehliyeti görünenler tayin olunur. Bunların yaşları otuzdan yukarı olmamak şarttır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Dokuzuncu madde aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Şurayı Devlet; tanzimat, mülkiye, nafia ve maliye, birinci ve ikinci deavi dairelerine ayrılır. Bu dairelerin her biri birer reisle dörder âzadan terekkiüp eder.

İkinci deavi dairesi; reisi evvelin idarî daireler reis ve âzaları arasından tayin edeceği zevat ile teşekkül eder.

Deavi dairelerinden her biri müstakil olarak hüküm verir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Şurayı Devlet Reisi, lüzum görürse daireler ve heyetlerden her birine bizzat riyaset eder.

Bütün Şurayı Devlet âzalarının muhtelif dairelere tefrik ve memur edilmesi Şurayı Devlet Reisine aittir.

BEŞİNCİ MADDE — On birinci madde aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Şurayı Devlet deavi daireleri umumî heyeti, deavi dairelerinin her ikisinin tam olarak birleşmesiyle teşekkül eder.

Şurayı Devlet Reisi tarafından bizzat riyaset edilmiyen deavi daireleri umumî heyeti celselerinde reislik vazifesi daire reislerinin Şurayı Devlete intisapları itibarile en kıdemlisi ve kıdemleri bir ise en yaşlısı tarafından ifa olunur.

ALTINCI MADDE — On dördüncü madde aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Tanzimat, mülkiye, maliye ve nafia dairelerinde üçer zat ve Şura Heyeti Umumiyesinde mürettep adedin yarısından bir fazlası hazır bulunmadıkça müzakere ıera olunamaz.

Deavi daireleri umumî heyetinde reylerde müsavat olursa Şurayı Devlet Reisinin heyete iltihakile mesele hallolunur.

Birinci ve ikinci deavi dairelerinin müzakere nisabı beşer zatin toplanması ile hasıl olur. Deavi dairelerinde veya bu dairelerin umumî heyetinde mevcut âzalar mürettep miktardan eksik olursa reis tarafından baş muavin veya birinci sınıf muavinler heyete ithal edilerek ikmal olunur. Şurayı Devlet Reisi deavi dairelerinden birine veya umumî heyetine bizzat riyasetettiği takdirde en kıdemsiz âza ve kıdemde müsavat halinde en genci heyete girmez.

Şura Heyeti Umumiyesinde memur muhakemelerine ait meselelerin müzakeresi halinde mülkiye dairesi heyeti hazır bulunamaz. Bu takdirde Şura Heyeti Umumiyesi toplanma nisabı, mülkiye dairesi heyeti haricindeki mürettep adedin yarısından bir fazlasıdır.

Daireler ve Şura Heyeti Umumiyesile deavi daireleri umumî heyetinde verilecek kararlar mutlak ekseriyetle ittihaz olunur. Tanzimat, mülkiye ve nafia ve maliye dairelerinde reyler müsavı olursa Şurayı Devlet Reisinin başka bir daireden tayin edeceği bir âzanın iltihakile mesele hallolunur.

Şura Heyeti Umumiyesinde reyler müsavı olursa reisin bulunduğu tarafın rey-i tercih olunur.

YEDİNCİ MADDE — Yirmi ikinci madde aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Deavi daireleri umumî heyeti aşağıda yazılı davaları görür:

I) İdarî makam ve heyetlerden sadır olan muamele ve kararlar hakkında salâhiyet ve şekil ve esas ve maksat cihetlerinden biri ile kanuna veya nizama muhalefetten dolayı alâkadarlar tarafından ikame olunacak iptal davaları,

II) İktisat ve nafia işleri imtiyazları hakkındaki ihtilâflar,

III) Maadin tasarruf ve ruhsat ve imtiyazları hakkındaki ihtilâflar,

IV) Şurayı Devlet Reisi veya deavi daireleri tarafından sevkedilecek davalar.

SEKİZİNCİ MADDE — Yirmi dokuzuncu madde aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Deavi dairelerinin umumî heyetinde görülecek hususlardan dolayı muhakemeden evvel müddeiye ve müdafaaların yazılı olarak beyan etmiş olan müddeialehye muhakeme günü bir ihbarname ile bildirilir.

DOKUZUNCU MADDE — Deavi dairelerinde muhakeme tahriî cereyan eder. Dairelerce lüzum görüldüğü veya taraflardan talep vuku bulduğu takdirde şifahî izabat ta anlaşılmıştır.

Deavi daireleri umumî heyetinde muhakeme alenî cereyan eder. Taraflar hazır ise iddia ve müdafaaları dinlenilir. Biri bulunur diğeri bulunmazsa yazılı bulunan ifadesi dinlenilir. Her iki taraf da bulunmazsa tekikat evrak üzerinde icra olunur.

ONUNCU MADDE — Otuz dördüncü madde aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Deavi dairelerinde ve bu dairelerin umumî heyetinde davaların görülmesi sırasında yeniden ibraz olunan evrak ve yazılı ifadeler evvelce bunların gösterilmesine ve beyanına imkân ve mahal olmadığına veya böyle yapılması makbul bir mazerete müstenit olduğuna kanaat hasıl olursa kabul olunup diğer tarafa tebliğ edilir ve o da heyetçe tayin edilecek mühlet zarfında yazılı cevabını verebilir. Bu hallerde lüzum görülürse keyfiyet tetkik ve tahkike havale olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — Otuz sekizinci madde aşağıda yazılı şekilde tadil

olunmuştur:

Deavi dairelerle bu dairelerin umumî heyetinde tahrirî müdafaada bulunmuş olanlar hakkında verilen hükümler, şifahî ifade ve müdafaada bulunmuş olsunlar veya olmasınlar vicahî addolunur.

Tahrirî müdafaad bulunmamış olanlara alâkadarların talebi üzerine on beş gün içinde cevap vermedikleri takdirde hukuk usulü muhakemeleri kanununun hükümleri dairesinde cevabına ve huzuruna hâret kalmaksızın karar verileceği tebliğ edilir. Bu karar vicahî hükmündedir.

ON İKİNCİ MADDE — Kırk ikinci madde aşağıda yazılı şekilde tadil edilmiştir:

Deavi dairelerinden veya umumî heyetden sadır olan kararlar hakkında hukuk usulü muhakemeleri kanununda yazılı sebeplere göre iadei muhakeme talep olunabilir.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Şurayi Devlet dava ikamesini mutazammın verilen arzuhaller reis tarafından tetkik heyetine havale olunur. Bu heyet bir sene ile iki muavinden teşekkül edip memuriyetleri bir sene devam etmek üzere reis tarafından tayin olunur.

Heyet tetkikatı neticesinde:

A) Dava idarî mahiyette değilse;

B) Müddei davaya ehil değilse;

C) Müddei aleyhe husumet teveccüh etmiyorsa;

D) İşte müruru müddet varsa;

E) Tebliğ tarzına ve usule ait evvelce halli lâzım gelen sair noktalar mevcutsa;

Keyfiyet bir raporla tesbit ve reise arzolanarak dava evvel emirde bu cihetlerden ait olduğu dairede tetkik olunarak karara raptolunur.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Memurun kanunlarının tatbikından mütevellit ihtilâfları tetkik ve riayet etmek üzere Şura Reisi tarafından idarî daire reis ve âzalarından alınacak iki zatla reisi evvelin riyaseti altında hususî bir heyet teşekkül eder, âzalar her sene tebdil olunabilir. Heyeti teşkil eden zatlardan dairelerine irtibatları bakidir.

ON BEŞİNCİ MADDE — Deavi daireleri kararları arasında ihtilâf vukuunda Şurayi Devlet Reisi içtihadın tevhidini için keyfiyeti deavi daireleri umumî heyetine tevdi eder. Bundan sonra tekevvün edecek mümasil hadiselerde bu heyet tarafından verilecek karara ittiba mecburidir.

ON ALTINCI MADDE — Şurayi Devlet Reisi ve daire reisleri her hangi bir işi âzalardan, baş muavin veya muavinlerden yahut mülâzimlerden birine tetkik ve bir rapora raptettirebilir. Bu usul Şura Heyeti Umumiyesinde de caridir.

ON YEDİNCİ MADDE — Deavi dairelerle hususî veya umumî heyetince verilen kararlar müphem olur veya mütenakız fıkraları havi bulunursa ierasına kadar taraflardan her biri iphamın tazvihini veya tenakuzun kaldırılmasını isteyebilir.

İki tarafın isim ve sıfat ve iddiaları netayicine ait hatalar ve hükümdeki hesap hatalarının dahi tashihi istenebilir.

Her iki takdirde kararı veren daire veya heyetçe keyfiyet tetkik olunarak tashihi havi fıkra evvel verilmiş olan ilâmın altına yazılmakla beraber diğere tarafa da tebliğ olunur.

